

A 7657

I Z R A E L

ALKOTMÁNYÁNAK TERVEZETE.

Zsidó Világkongresszus Magyarországi Tagozata, Budapest.

IZRAEL ÁLLAM ALKOTMÁNYÁNAK TERVEZETE.

Bevetés:

MI IZRAEL NÉPE,

ALÁZATOSAN hálát mondva a Mindenható Istennek, hogy levette vállainkról a száműzetés terhét és visszavetett óai földünkre;

VISSZAMÉLTATVA a száműzetés nekedékeinek szívós kitartására és hősi áldozataira, amelyeket népünk fennmaradásáért és szellemi örökségünk megóvásáért hoztak;

HÁLÁSAN gondolva vissza a hűséges maradéokra, amely századokon át fenn tartotta Palesztinában a zsidó település folytonosságát, valamint a nemzeti újjászületés uttörőinek lelkes erőfeszítéseire;

ELTÖRŐLTEN arra, hogy összhangban Izrael prófétáinak hűségét és igazságát hirdető eszményeivel, állami közösségünket újraépítsük, hogy szívesen fogadjunk ottunkban minden zsidót, aki oda belépni óhajtott és hogy előmondítsuk mindazok biztonságát és jólétét, akik falaink között tartózkodnak,

ELFOGADTUK A KÖVETKEZŐ ALKOTMÁNYT:

I. Általános Intézkedések.

I. cikk.

As Állam neve IZRAEL.

2. cikk.

Izrael Állama szuverén, független, demokratikus köztársaság.

3. cikk.

Izrael Államának reméltetése, hogy a Zsidó Nép Nemzeti Otthona legyen, hogy beengedjék minden zsidót, aki területén belül lété-

lepedni óhajt, alávetván magát mindenkinek a rendelkezéseknek, amelyeket a Képviselőház időről-ídrre törvényerőre emel.

4. cikk.

/1/ Izrael Államának fennhatósága alatt álló minden személy egyenlő mértékben részesül a törvények védelmében. Az állam semmiféle megkülönböztetést nem tesz a lakosok között fajuk, vallásuk, nyelvük, vagy nemük alapján.

/2/ Az Állam minden polgára egyenlő polgári és politikai jogokkal bír. Senki sem kerülhet hátrányos helyzetbe közszolgálati alkalmaztatás, állás vagy előmenetel tekintetében faja, vallása, nyelve vagy nemük folytán.

/3/ Földet, épületet vagy más tulajdont csak közcélokra lehet kivászártítani. Minden ilyen esetben a törvény által előírt teljes kártalanítás teljesítendő.

5. cikk.

Izrael Államának hivatalos nyelve a héber. Arabnyelvű polgárok megfelelő lehetőséget kapnak nyelvük szóban vagy írásban történő használatára egy a törvényhozásban, mint a bíróságok, továbbá a végrehajtó és közigazgatási hatóságok előtt.

6. /1/ A következő személyek polgárai Izraelnek, élvezik az állampolgársággal járó jogokat és kiváltságokat, egysszermind alá vannak vetve az azsal járó kötelezettségeknek:

/a/ Minden zsidó, aki jelen Alkotmány törvényerőre lépése időpontjában az Állam területén lakik;

/b/ Minden 18 éven felüli zsidó, aki Palestina ama területén lakik, amely nem tartozik Izrael államához, ha egy éven belül az izraeli állampolgárságra optál. Es az optálási jog az illető személy felelősségére és 18 éven aluli gyermekeire is vonatkozik, amennyiben az illető személy így optál;

/c/ Minden izraeli nemzsidó lakos, aki palestinai lakos volt a mandátum megszüntésakor, feltéve, hogy ezek a 18 éven felüli személyek egy éven belül nem nyilatkoznak olyképen, hogy nem óhajtának izraeli állampolgárok lenni. Es az optálási jog felelőssége és a 18 éven aluli gyermekeire is vonatkozik, amennyiben az illető személyek így optálnak.

/2/ Az izraeli állampolgárság jövőbeni elnyerésének és elvesztésének feltételei felől egy Állampolgársági Törvény fog határozni.

7. cikk.

Izrael Államának zászlaja fehér lobogó két visszintes kék sávval, középen Dávid Pajzsával.

8. cikk.

Izrael Állam fennhatóságán belül minden természeti kincs az Állam tulajdonát képezi. Ezek tekintetbevételével az ide vonatkozó személyes és testületi jogoknak Izrael Kormányá által birtokoltatnak és igazgatnak azon szabályzatok és intézkedések alapján, amelyeket a Törvényhozás időről-ídre elfogad.

9. cikk.

Az Állam törvényhozásilag gondoskodik a nép javára a talaj és víz megfelelő konzerválásáról és gazdaságos felhasználásáról.

10. cikk.

Izrael Régiségeit, melyek a mult drága örökségét képezik, az Állam a mult sálóga gyanánt védelme alá veszi, hogy megőrizze azokat későli nemzedékek számára, amely célból megfelelő törvényt hoz.

11. cikk.

Izrael Állama igyekezni fog minden nemzetközi vitát, bármely természetű vagy eredetű legyen is az, amennyiben az őt érinti, csakis békés úton rendezni. A nemzetközi jog általánosan elismert rendelkezései részét képezik az izraeli hazai jognak.

II. A l a p v e t ő j o g o k .

12. cikk.

Az Állam biztosítani fogja az emberi élet szentségét és fenntartani az emberi méltóságot. Nem lesz halálbüntetés és senki sem vethető alá kínzásnak, testi fenytésnek, vagy megalázó büntetésnek. Tilos az erkölcsi nyomás, vagy testi erőszak alkalmazása vizsgálatok folyamán; a törvényesékek nem fogadhatják el az ilyen eszközökkel szerzett bizonyítási anyagot.

13. cikk.

/1/ A személyi szabadság sérthetetlen. Senkit sem szabad letartóztatni, csak egy törvényszék rendelkezése vagy ítélete alapján, vagy tettenérés esetén, vagy a célból, hogy az illető személyt bíróság elé állítsák bűntett elkövetésének vádja miatt.

/2/ Végrehajtó hatóság rendelkezése alapján történő preventív letartóztatás törvényellenes, kivéve ha azt háború vagy nemzeti szükségállapot idején különleges törvényhozási intézkedések - állandó parlamenti ellenőrzés mellett - engedélyezi.

/3/ Minden letartóztatott személy 24 órán belül írásban értesítendő arról, milyen hatóság fogadta el és mely alapon, a letartóztatástól számított két napon belül ügyét tárgyalni kell. Ha bárki részéről, vagy bárki érdekében a Felsőbírósághoz, vagy annak bármelyik bírójához panaszt juttatnak, amely szerint valamely személy törvényellenesen még van fogsztva szabadságától, a Felsőbíróság vagy az a bíró, aki ezt a panaszt kézhezvette, tartozik felszólítani azt a funkcionáriust, aki azt a személyt fogva tartja, haladéktalanul vezettesse elő az illetőt és igazolja írásban, miért tartják fogságban. Ha bizonyosságot szerzett arról, hogy a fogsztatás nem áll összhangban a törvénnyel, a bíró tartozik a fogsztatott azonnali szabadonbocsátását elrendelni.

/4/ Egy elfogott személyt sem szabad teljesen elzárni a külvilággal való érintkezéstől.

/5/ Senkit sem lehet szabadságától megfosztani adóssága vagy más szerződéses kötelezettsége miatt, kivéve ha orvász eseté fozog fenn.

/6/ Senkinek ügyét sem szabad másképen, mint törvények által előírt módosatok szerint tárgyalni. Rendkívüli törvényszékek nem állíthatók fel. Katonai törvényszékek hatásköre mindenkor csak az állam fegyveres erejének keretében tényleges szolgálatot teljesítő személyekre terjed ki.

/7/ Senki sem ítélhető el törvényszéért, amely elkövetése időpontjában ilyenek nem minősült a büntetést bármilyen büncselekmény tekintetében felelős vagy a bizonyítási eljárásnak a vádlott hátrányára való megváltoztatását tartalmazó törvény visszaható erővel nem bírhat.

/8/ Akit jogtalanul elfogtak, elítélték vagy megüzenttek, érvényesíthető kártalanítási igényrel bír az Állammal szemben.

14. cikk.

Minden személy lakóhelye sérthetetlen és oda belépni, vagy azt átkutatni nem szabad, kivéve, ha az a törvény alapján és az abban lefektetett módon történik. Magánlevelezést, tévirati és telefon-írítkezést megszakítani tilos. Ezen biztosítékok időleges megszüntetését háboru vagy nemzeti szükségállapot esetén csakis különleges törvényhatalmas felhatalmazás engedélyezheti a népképviselőlet ellenőrzése mellett.

15. cikk.

/1/ Mindenki számára biztosítva van a lelkiismereti szabadság és az istentisztelet bármely formájának gyakorlása, a közrend és közérkölcök követelményeiből fakadó megszorításokkal.

/2/ A Szent Helyekre és vallásos célú épületekre vagy helyekre vonatkozóan léteső jogok megmaradnak és nem korlátoztatnak. Biztosítottatni fog a Szent Helyekhez való eljutás és azok látogatásának, valamint az azokon keresztül való közlekedés szabadsága és pedig összhangban a már fennálló jogokkal, mindenki számára, megkülönböztetés nélkül, de alávetve a nemzeti biztonságnak, a közrend és tisztesség követelményeinek.

/3/ Semmiféle adózás nem követelhető a Szent Helyekkel, vallásos célú épületekkel vagy helyekkel kapcsolatban, ha azok adómentesek voltak az Állam megalakulásának időpontjában. Az adózás tekintetében semmiféle olyan változás nem történhet, amely megkülönböztetést tesz a Szent Helyek, vallásos célú építmények és helyek tulajdonosai vagy birtokosai között vagy általános adózási szempontból előnytelenebb helyzetbe hozná a tulajdonosokat vagy birtokosokat, mint amilyenben az Állam megalakulása előtt voltak.

/4/ A Szombat és a Zsidó Ünnepek legyenek a pihenés és lelki felemelkedés napjai és mint ilyenek, ismertetnek el az Ország törvényei által. A többi vallási közösségek ünnepnapjai ugyanígy elismerendők, mint azon vallási közösségek tagjainak törvényes szünnapjai.

16. cikk.

Biztosítottatik a beszéd- és véleménynyilvánítás szabadsága, ha az akár írásban, akár más módon történik. Es az alkotmányos biztosíték

nem terjed ki rágalmaszó, becsületsértő vagy szeméremellenes megnyilatkozásokra és közleményekre, amelyek erőszakosságra vagy büntetésre lágnak, az emberi jogok vagy a demokratikus kormányrendszer megszüntetését célozzák, vagy nemzetvédelmi titkokat árulnak el. Az előzetes cenzura intézménye törvényellenes, kivéve háború vagy nemzeti szükségállapot esetén; elrendeléséhez külön törvényhozási felhatalmazás szükséges és működése állandó népképviselői ellenőrzés és felügyelet alatt áll.

17. cikk.

Israel Államának minden polgára jogosult békés, fegyvertelen gyülekezésre és egyesülésekre létrehozására, minden az időről-időre a Képviselőház által hozandó szabályozó intézkedések szerint. E rendelkezések nem tartalmazhatnak faji, vallási, nyelvi vagy politikai állásfoglalásból fakadó megkülönböztetést.

Es az alkotmányos biztosíték nem terjed ki az emberi jogok, vagy a demokratikus kormányforma megszüntetését célzó gyülekezésekre vagy egyesülésekre.

18. cikk.

Israel Államának bármely tisztviselője, aki jelen Alkotmány intézkedéseivel ellentétben tudatosan megsérti valamely személy jogait és szabadságát, a polgári és büntetőjog alapján felelősségre vonható.

19. cikk.

Israel Államának minden polgára jogosult egyénileg vagy másokkal karöltve kérvény útján felszólítani az Elnököt, a Kormányt, a Képviselőházat vagy bármely más közhatalóságot panaszok orvoslására vagy törvényhozási intézkedések megtételére.

20. cikk.

Senki sem szabad kiadni valamely idegen országnak, ahol őt megfosztanák azokról az alapvető személyes és politikai jogokról, amelyeket ezen Alkotmány biztosít. Israel Kormányának teljes szabadságában áll megtagadni alattvalói bármelykének kiadását büntető eljárás vagy megbüntetés nélkül.

21. cikk.

Israel Államának gazdasági rendje a szociális igazságosság elvére

nyugszik. Minden polgárnak megvan a méltányos része a nemzeti jövőbenből és joga a szociális biztonsághoz. Az Állam serkenti és támogatja a szövetkezeti törekvések minden formáját.

22. cikk.

Mindenkinek joga van a munkához. Izrael Állama igyekesni fog minden polgára számára különbség nélkül illő életszínvonalat biztosítani és becsületes, egyenlő lehetőséget is keresni megkeresésére. Törvényhozási intézkedések történnek az északarú bérek, a munkaidő és -feltételek megállapítására, továbbá a balaszt, - betegség, - munkaképtelenség, - munkanélküliség, öregségi és az érdemtelen szükség kockázataira szóló állami biztosítás tárgyán. Külön védelmi intézkedések fognak elrendeltetni a dolgozó anyák és a gyermekek, valamint az öregségi és árvák javára.

23. cikk.

As Alkotmány szavatolja a dolgozók jogát, szakszervezetek alakítására, kollektív kereseti szerződészek kötésére és arra, hogy gazdasági jogaik és érdekeik védelmében sztrájkba léphessenek. Valamely alkalmaztatási szerződés oly intézkedésére, amely ezen jogokról való lemondást vagy azoknak megszorítását jelenti, semmis és érvénytelen.

24. cikk.

A népeesség egészségéről való gondoskodás az Állam egyik legfőbb kötelessége. Törvényhozásilag fog megszerveztetni a nemzeti egészségügyi szolgálat, az anyaság és a gyermeki élet védelme, az általános és egyéni egészségügy előmozdítása és az állami segély egészséges munkáslakások építésére.

25. cikk.

/1/ As Állam gondoskodni tartozik megfelelő lehetőségekről, hogy egy a zsidók, mint az arabok saját nyelvükön és kulturális hagyományaikkal összhangban első- és másodfokú oktatásban részesüljenek.

/2/ Nem tagadható meg és nem osztható bármely közösség joga saját tagjai számára saját nyelvén való nevelése céljából iskolákat fenntartani; es a jog összhangba hozandó az Állam által elrendelt általános természeti nevelésügyi követelményekkel.

/3/ Idegen nevelésügyi intézmények folytathatják fennálló jogaik alapján tevékenységüket.

III. A t ö r v é n y h c s á s .

26. cikk.

Israel Államában a törvényhozási hatalom a Képviselőházra van ruházva.

27. cikk.

Az Állam minden polgára, aki 21. életévét elérte, ha nem minősül a választási törvény szerint alkalmatlannak vagy cselekvésképtelennek, jogosult a képviselőházi választások folyamán szavazni.

28. cikk.

Az Állam minden polgára, aki 25. életévét elérte és nem minősül a választási törvény szerint alkalmatlannak, vagy cselekvésképtelennek, a Képviselőház tagjává választható. Bírák, közhivatalnokok, Israel Állama fegyveres erőknek keretében szolgáló egyének és olyanok, akik egy idegen államok is polgárai, nem választhatók.

29. cikk.

A Képviselőház tagjait egyenlő, közvetlen és általános szavazati jog alapján titkos szavazással, az aránylagos képviselői elv szerint választják meg. A választás módját választási törvény határozza meg. Az országot felosztják választókerületekre, úgy, hogy kb. 10.000 lakosra esik egy képviselő. A választókerületeket háromévenként felülvizsgálják, a lakosság számában és megoszlásában időközben előfordult változások figyelembevételére céljából. A képviselő halála, lemondása vagy alkalmatlanná válása következtében előálló üresedések a választási törvény határozásai szerint töltetnek be.

30. cikk.

A választásokat az előző képviselőház tartamának megszűnésétől, vagy feloszlásától számított két hónapon belül kell megtartani, az egész országban ugyanazon napon.

31. cikk.

A Képviselőház megválasztása után egy hónapon belül összeül. Minden évben két ülészak tartandó, melyek Thezvan, illetőleg Ijar első hetében kezdődnek, az ülészakot az elnök hívja össze arra a napra, amely a Képviselőház elnapolásakor meghatározott. A képviselők egyharmadának kívánására rendkívüli ülészak hívandó egybe.

32. cikk.

Helyük elfoglalásakor a képviselők a következő huzenélyes nyilatkozatot tartoznak tenni: "Kötelezem magam, hogy hí leszek Israel Államához és megtartom alkotmányát és Törvényeit."

33. cikk.

A Képviselőházat négyévi tartamra választják, de az az idő háboru vagy sükiségállapot esetén legfeljebb egy további időszakra meghosszabbítható.

34. cikk.

A Köstársaság ~~ill. az~~ feloszlathatja a Képviselőházat tartamának lejártá előtt is, ha a működő Kormány lemondott és nem alakítható meg egy ezt felváltó új kormány, amely a Képviselőház szilárd többségének támogatására számíthatna.

35. cikk.

Semiféle törvényes eljárás nem indítható meg valamely képviselő ellen, azért, mert a Képviselőházban bizonyos megállapításokat tett, vagy bizonyos módon szavazott, vagy mert hivatalos minőségében a Képviselőházon kívül valamilyen véleményt nyilvánított. Nem követelhető tőle - még ha képviselői minősége meg is szűnt volna közten, hogy felvilágosítást adjon a törvényesek előtt olyan anyagról, amely ebben a minőségében jutott tudomására. Ez a határozmány nem alkalmazható olyan vizsgálata esetén, amelyet a Képviselőház által küldött vizsgáló bizottság indított.

36. cikk.

Képviselő ellen büntető eljárás csak a Képviselőház beleegyezésével indítható. Képviselő csak tettenérés esetén tartóztatható le. Ha egy képviselőt ilyen módon letartóztatnak, a Képviselőház elnöke azonnal értesítendő, ő pedig tartozik az ügyről a Képviselőháznak jelen-

tést tenni. Amennyiben a Képviselőház 14 napon belül nem hagyja jóvá az elfogatást és nem adja meg az engedélyt a törvényes eljárás lefolytatására a képviselő ellen, azt szabadlábra kell helyezni.

37. cikk.

A képviselők javadalmazásában részesülnek, amelyet a Képviselőház szab meg.

38. cikk.

A Képviselőház és Bizottságainak tevékenységéről szóló hivatalos jelentések, valamint azokról szóló híri beszámolók, bárhol közzétetnek, a szerzői jog védelme alá esnek.

39. cikk.

A Képviselőház Hárszabályokat fogad el, amelyek szabályozzák működését, fenntartják belső fegyelmét és megvédik tagjait minden zaklatástól, beavatkozástól vagy korrumpálási kísérlettől. A Képviselőház elnököt és alelnököket választ, meghatározván jogkörüket és javadalmazásukat.

40. cikk.

A Képviselőház tárgyalásai nyilvánosak. A jelenlévő képviselők kétharmadának kívánságára a nyilvánosság kizárható.

41. cikk.

Amennyiben az Alkotmány vagy a Hárszabályok másképpen nem határoznak, a döntésekhez a jelenlévők egyszerű többsége kell. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.

42. cikk.

Törvényjavaslatok benyújtására a Kormány jogosult. A képviselők javasolhatnak törvényhozási intézkedéseket, de az ilyen javaslatok a Képviselőház Külön Bizottsága elé terjesztendők. Ha a Külön Bizottság többsége ajánlja, a Kormány e javaslatokat a Képviselőház elé terjeszti. A beterjesztés a Külön Bizottság által ajánlott módon történik.

43. cikk.

Az Állam összes jövedelméből, bármely forrásból származzanak is,

egy Konsolidált Jövedelmi Alap alkotására fordítandók. A Képviselőház e jövedelmeket az Állam céljai szerint felosztja, mégpedig a jelen Alkotmány által előírt módon, az ugyanott körülírt terhek és kötelezettségek alapján.

44. cikk.

A Képviselőház mérlegeli a Kormány által eléje terjesztett bevételi és kiadási tervezeteket a folyó pénzügyi évre vonatkozóan. A Pénzügyi Törvény a pénzügyi év befejezése előtt törvényerőre emelendő. Csakis a Kormány tagja nyújthat be oly határozati javaslatot, amely a pénzeszközök hovatfordítását, vagy valamely juttatás, vagy kötelezettség felemelését célozza.

45. cikk.

Valamilyen törvényjavaslatainak a Képviselőház által történt elfogadása után az Elnök annak két példányát a Köztársaság Elnökéhez juttatja aláírás céljából. Egy példány a Képviselőház irattárában helyeztetik el, a másik pedig a ~~Legfőbb~~ Törvényszéknek adatik át lajstromozás céljából. A Törvény a Hivatalos Lapban történt közzététel után lép életbe.

46. cikk.

A fegyveres erő kiegészítése és fenntartása a Képviselőház ellenőrzése alatt áll.

47. cikk.

Idegen országokkal kötött szerződések és más egyezmények az Államot csak akkor kötelezik, ha a Képviselőház azokat jóváhagyja. Ezen jóváhagyás által az említett szerződések és egyezmények Izrael Állam Törvényévé válnak. Minden ilyen szerződés és egyezmény közzétételre kerül a Hivatalos Lapban.

IV. A végrehajtó hatalom.

48. cikk.

Izrael Államában a végrehajtó hatalom a Köztársaság Elnökének és a Kormánynak kezeiben nyugszik.

/1/ A Köztársaság Elnöke.

49. cikk.

Minden izraeli állampolgár, aki képviselővé választható és elérte 35. életévét, elnökké választható.

50. cikk.

A Köztársaság Elnökét a Képviselőház titkos szavazással választja. Ha két egymást követő szavazás után egyik jelölt senkire sem kapta meg a szavazatok abszolút többségét, az a jelölt tekintendő megválasztottnak, aki a harmadik szavazás alkalmával a szavazatok viszonylagos többségét elnyerte.

51. cikk.

As Elnököt öt évre választják. Ezen időtartan lejártakor, vagy bármely későbbi választás alkalmával újból is megválasztható, de csakis egyetlen további hivatali időszakra.

52. cikk.

As Elnök legkésőbb a hivatalban lévő elnök szolgálati tartamának lejáratára előtt egy hónapon belül megválasztandó. Halál vagy lemondás esetén, ha elmozdítottik hivatalától, vagy állandóan munkaképtelenné válik és ezt a munkaképtelenséget a Legfelsőbb Bíróság döntése állapította meg, az új elnök az időponttól számított egy hónapon belül megválasztandó.

53. cikk.

Ha az Elnök hivatala halál, lemondás, elmozdítás vagy állandó munkaképtelenség folytán megüresedik, az új elnök megválasztásáig a Képviselőház elnöke végzi a köztársasági elnök teendőit.

54. cikk.

Hivatala átvételekor az Elnöknek a Kormány, a Képviselőház tagjai és a Legfelsőbb és Felsőbíróház bírái jelenlétében a következő nyilatkozatot kell tennie: "Ünnepélyesen fogadom, hogy Izrael Alkotmányát és Törvényeit megtartom, hogy magamat Izrael Népe szolgálatának és jólétének fogom szentelni és Izrael minden polgárával szemben a jog és igazság szerint fogok cselekedni".

55. cikk.

As Elnök minden hivatalos ténykedését ellenjegyzí a Miniszterelnök, vagy a Kormány egy tagja, aki ezzel átveszi a felelősséget a szóbanforgó ténykedésért.

56. cikk.

Az Elnök, a parlamenti pártok vezetőivel való tanácskozás után kinevezi a Miniszterelnököt és annak javaslatai alapján a Kormány többi tagját. Az Elnök nevezi ki Izrael Államának követeit és minisztereit is. Az Elnök nevezi ki Izrael Haderejének Főparancsnokát és tisztjeit.

57. cikk.

Az Elnök fogadja az Izrael Államához akkreditált diplomáciai követeket és ő adja ki az Exekvaturát idegen konzulok számára.

58. cikk.

Az Elnök a Képviselőház által elfogadott törvényeket ettől szánítottiz napon belül kihirdeti. Ha a törvényt sürgősséggel fogadták el, úgy az három napon belül hirdetendő ki.

59. cikk.

Az Elnök gyakorolja a kegyelmezés jogát.

60. cikk.

A Kormány javaslatai alapján és a Képviselőház jóváhagyása mellett az Elnök köti a szerződéseket az idegen államokkal.

61. cikk.

Ha a Képviselőház kétharmada az Elnököt árulás, megvesztegetés vagy az Alkotmány büntető megsértése miatt vád alá helyezi és a Legfelső Bíróság ezekben őt büntösnek találja, az Elnök állásából elmozdítható.

/2/ A Kormány

62. cikk.

A Kormány a Miniszterelnökből, az egyes minisztériumok vezetőiből és a tárcanélküli miniszterekből áll, akik időről-időre kineveztetnek. A miniszterek teljes száma nem haladhatja meg a tizenötöt. A miniszterek, a Képviselőház tagjai és az 56. cikkben leírt módon neveztetnek ki.

63. cikk.

A Kormány ülésein a Miniszterelnök elnököl. Ő felelős a Kormány tevékenységének összhangjáért és a Kormány által elhatározott politi-

ka megvalósításáért a minisztériumok által. A Miniszterelnök tartozik a Köztársaság Elnökét a bel- és külpolitika minden jelentősebb kérdéséről informálni.

64. cikk.

A Kormány egyetemlegesen felelős a Képviselőháznak. Lemondani tartozik, ha megszűnt számára a Képviselőház többségének támogatása, de hivatalban marad mindaddig, amíg utódját ki nem nevezték. A Miniszterelnök lemondása maga után vonja a Kormány egészének lemondását. Egyénileg a miniszterek lemondhatnak hivatalukról: lemondásukat a Miniszterelnök veszi kézhez és bemutatja a Köztársaság Elnökének.

65. cikk.

Miniszter nem lehet haszonszerzésre alakult üzleti tevékenységet folytató részvénytársaság, vagy korlátolt felelősségű társaság igazgatóságának tagja.

66. cikk.

A minisztériumok szervezetét, a miniszterek kinevezését és javadalmazását törvény határozza meg.

67. cikk.

A közzolgálat szervezetét és a közalkalmazottak felvételét törvény határozza meg. Jelen Alkotmány törvénybeiktatása után minden újabb kinevezést vizsgálja megejtése után egy Közzolgálati Bizottság esaközöl. E Közzolgálati Bizottság magasabb tisztviselő kinevezésénél kivételes esetekben az előzetes vizsgát mellőzheti.

68. cikk.

A Kormány és annak egyes tagjai jogosultak a fennálló törvények keretén belül rendeleteket és intézkedéseket kiadni. Ezek a rendeletek és intézkedések bemutatandók a Képviselőháznak és érvényüket veszítik, ha a Képviselőház két héten belül ilyen értelműben határoz.

/3/ Az Ellenőr és a Főszámvevő.

69. cikk.

az Állam rősséről egy Ellenőr és egy Főszámvevő ellenőrzi minden kifizetést és megvizsgál minden számlát oly pénzekről, amelyeket

a Képviselőház kezeli vagy kezelteti. Az Ellenőr és Főszámvevő nem lehet a Képviselőház tagja és nem bírhat semmiféle más fizetett állással vagy tisztséggel. Alkalmaztatásának módját, tartását és feltételeit törvény állapítja meg.

V. A bírói hatalom.

70. cikk.

A bírói hatalom a jelen Alkotmány alapján létesített törvényszékek által nyilvánul meg és gyakoroltatik. Ezek a törvényszékek a következők:

- /a/ Elsőfoku Bíróságok;
- /b/ Járásbíróságok;
- /c/ Felsőbíróság elsőfoku és fellebbviteli jogkörrel polgári és büntető ügyekben és kizárólagos elsőfoku jogkörrel minden törvény érvényesség kérdésében, kapcsolatban az Alkotmány határozataival;
- /d/ Végfoku fellebbviteli bíróság, amelynek neve Legfelső Törvényszék;
- /e/ A zsidó, mohamedán és keresztény közösségek vallási bíróságai, amelyeknek hatásköre személyi kérésekre és vallási alapok és alapítványok ügyeire terjed ki.

71. cikk.

A bíróságok szervezetét és hatáskörét, a bírák javadalmazását, nyugdíjazását és a nyugalombavonulási életkort, valamint a peres eljárásra vonatkozó minden kérdést törvény szabályozza.

72. cikk.

Minden bírót, kivéve a vallási bíróságok tagjait, a Köztársaság Elnöke nevezi ki az Igazságügyminiszter javaslata alapján, aki a javaslata beterjesztésénél egy Válogató Bizottság ajánlásaira támaszkodik, amely a Legfelső Törvényszék egy tagjából, egy felsőbírósági bíróból, az Igazságügyminisztérium két magasrangú tisztviselőjéből, három a Képviselőház által kiküldött képviselőből és az ügyvédség három képviselőjéből áll. A Válogató Bizottság minden évben újra alakul. A vallási bíróságok bíráit a Köztársaság Elnöke nevezi ki a Vallásügyek Miniszterének javaslata alapján, aki javaslata beterjesztésénél az illető közösség Legmagasabb Vallási Tanácsának ajánlásaira támaszkodik.

73. cikk.

A Polgári Biróságok birái állásukból nem mozdíthatók el, kivéve méltatlan magatartás vagy teljes alkalmatlanság esetét. Ha ezt a Képviselőház tagjainak kétharmada határozatilag megállapította. A Vallási Biróságok biráit sem lehet elmozdítani állásukból, kivéve méltatlan magatartás vagy teljes alkalmatlanság esetét, ha ezt az illető közösség Legmagasabb Vallási Tanácsa javasolja és ha a Képviselőház ebben az ügyben kétharmad többséggel ilyen értelmű határozatot hozott. Az elmozdítást a Köztársaság Elnöke rendeli el.

74. cikk.

Ha személyes jogállásra vonatkozó valamely eljárás különböző vallási közösségekhez tartozó személyeket érint, a Legfelső Biróság Elnöke dönti el, melyik biróság hatáskörébe tartozik az ügy. E döntése kapcsán az Elnök tartozik közreműködésre az illető közösségek Vallási Biróságainak tagjait meghívni. Ha egy Vallási Biróság kizárólagos hatáskörén belül bárnikor felmerülne a kérdés, hogy valamely ügy személyes jogállásra vonatkozó természetű-e vagy sem, az ügy különleges biróság elé terjesztendő, amelynek összetételét törvény határozza meg.

VI. A s A l k o t m á n y m e g v á l t o s t a t á s a .

75. cikk.

A Képviselőháznak joga van az Alkotmány megváltoztatására, de minden ilyen változtatáshoz szükséges a Képviselőház összes tagjai kétharmadának hozzájárulása. A változtatás csak akkor lép életbe, ha a Képviselőház két egymást követő ülészakában ily módon többséget kapott és ha a két egymást követő határozat között legalább hat hónap telt el.

VII. A l k o t m á n y é s T ö r v é n y h o s z á s .

76. cikk.

Semmiféle törvény nem léphet érvénybe, amely bármilyen vonatkozásában is ellenkezik ezen Alkotmány határozományaival. Ha a Törvényesékek valamely törvényt, vagy annak valamely intézkedését az Alkotmánnyal ellenkezőnek jelentik ki, az illető törvény vagy intézkedés abban a mértékben, amelyben ez az ellentét fennáll, azonnal teljesen érvénytelenné és alkalmazhatatlanná válik.

VIII. A T ö r v é n y .

77. cikk.

Az Izrael Államának a jelen Alkotmány beiktatásakor érvényben lévő törvények, - amennyiben nem állnak ellentétben a jelen Alkotmány intézkedésével - érvényben maradnak mindaddig, amíg azok bármelyikét a Képviselőház vissza nem vonja vagy meg nem változtatja. Izrael jövő törvényhozását a Zsidó Törvény alapvető elvei fogják irányítani. Valahányszor a fennálló törvény nem tartalmaz megfelelő irányítást, a Törvényszékek tartoznak ezen alapvető elveket tekintetbe venni.

IX. K i h i r d e t é s .

78. cikk.

Ez az Alkotmány a Hivatalos Lapban való közzététele napján lép érvénybe.

Israel állam alkotmánytervezetét: dr. Leo Kohn, a Jewish Agency politikai előadója jegyzi ugyan mint szerkesztő, nyilvánvaló azonban, hogy e munkában rajta kívül még számos szakember és tanácsadó vett részt, akik együttes munkájának eredménye a tervezet. Nem is ez egyébként az egyetlen tervezet, mert számos hasonló előterjesztés készült, kétségtelen azonban, hogy a dr. Leo Kohn-féle tükrözi vissza legjobban a Jewish Agency és a World Zionist Organization vezetőinek felfogását. E tervezeten a tárgyalások folyamán sokféle változtatás történt még, mégis bizonyos politikai alapelvek, másrészt néhány felette fontos és kényes kérdés felvétele vagy mellőzése tekintetében ez a tervezet irányadó jellegű.

Fordításunk az angol szöveg alapján készült. A héber szöveg nem tartalmazza az ünnepélyes bevezetést.

Különböző kommentátorok már rámutattak arra, hogy az alkotmánytervezet többféle tényező hatását mutatja és visszatükröszödi belőle az az igyekezet, hogy összegyűjtsen, szerves egységbe foglaljon különböző irányzatokat és hatásokat. Megmutatkozik a tervezeten elsősorban a mózesi jog, az örökérvényű zsidó ideálok és az ósrégi zsidó hagyományok szelleme, de ezenkívül az israeli különböző politikai pártok célkitűzései. Bele vannak foglalva az UNO közgyűlés 1947. november 29-i döntésének feltételei és végül az angol mandátum ideje alatt kialakult önkormányzat jogrendszerének és gyakorlatának levált, vagy még nem mellőzhető anyaga is.

Az említett UNO határozat bizonyos rendelkezéseknek az alkotmányba való felvételét kötötte ki. Ilyen például az arab kisebbség jogainak védelme, az arányos népképviselési rendszer, valamennyi lakos számára egyenlő politikai és szociális jogok biztosítása, az arabok szabad vallásgyakorlatának védelme és más intézkedések. A mandátumot megelőző időben a régi török statutumok, az angol "gyarmati" szokásjog és a mózesi jog vegyesen volt irányadó, a mandátum évei folyamán azonban jelentős önkormányzati szervezet létesült, amelynek elismert választott törvényhozása, végrehajtó testülete volt. Ezek egészséges törvényhozási és kormányzási gyakorlatot fejlesztettek ki, amely jelentős részében természetesen most át fog kerülni az israeli alkotmányba. A mandátumos idők Palesztinájában eléggé differenciálódott koalíciós pártrendszer tartotta kezében az irányítást. A nem kis száma politikai pártok a maguk programja érdekében rendszeres nevelő- és propagandamunkát fejtettek ki és gyakori nyilvános választások útján alakult ki a lakosság politikai

állásfoglalása. Ezek a realitások is természetesen figyelembe veendőek voltak az ideiglenes alkotmány rendelkezéseinek megalkotásánál.

Mind ezek azonban a szorosán vett közvetlen tényező. Mint távolabbi tényező kétségtelenül figyelembe vétettek az ismert politikai és gazdasági rendszerek, hiszen Izrael határain belül olyan emberek gyűltek össze, akik mondhatni az emberiség által ismert valamennyi politikai és gazdasági rendszert saját tapasztalatukból ismerhették és átértékelték. /Maalov/

A törvényhozás szerkezete a tervezet szerint egykamarás, ellentétben az Egyesült Államok és igen sok demokratikus ország rendszerével. Erre a gondolatra a szerkesztőket kétségtelenül azok a kedvezőtlen tapasztalatok indították, amelyek a kétkamarás rendszer körül számos országban mutatkoztak. De bizonyos értelemben ez a kétkamarás rendszer sokak szerint már túl is élte magát, hiszen eredeti célja az alsóház "megfékezésése" és minden elhazarkodott törvényhozási intézkedéstől való visszatarthatása volt. Állandó törvényelőkészítő testületek működése, alapos és nyilvános bizottsági munka, a vita teljes szabadsága a kellően át nem gondolt, vagy elhazarkodott törvényhozási intézkedések lehetőségét eléggé megszorítja. A törvényhozó testület tagjainak száma egyébként nem állapították meg, irányadó, hogy kb. minden 10.000 lakost egy szenély képviseljen. A lakosság számának növekedése tehát maga után vonja a törvényhozás tagjai számának emelkedését, bár ezt pontos rendelkezések nem szabályozzák.

A köztársaság elnökét a képviselőház választaná és nem közvetlen szavazás útján az egész nép. A cél nyilván az elnök személyének minden választási kampánytól való lehető távoltartása, kivételes helyzetének és méltóságának megőrzése. Egyébként a tervezet szerint az elnök tisztsége inkább csak dísz és igen kevés hatalommal rendelkező. Két legfontosabb joga a miniszterelnök személyének kinevezése és a képviselőház feloszlatása. A törvényhozással szemben vétőjoggal nem rendelkezik.

Az elnök által kinevezett miniszterelnök választja ki a kormány /végrehajtó tanács/ többi tagját. Megemlítendő, hogy a kormány tagjai a képviselőházak tagjai kell, hogy legyenek és minden vitájában teljes joggal résztvehetnek. A kormány tagjainak száma természetesen van korlátozva. Törvényjavaslatot csak a kormány /végrehajtó tanács/ terjeszthet be. A képviselőház tagjainak ilyen joga nincs. A fennálló törvé-

LELTÁROZVA

2011 AUG 17.